

Тематика лекційних занять

Лекція 1. Поняття про глобальні проблеми. Класифікація глобальних проблем

Поняттєво-термінологічний апарат. Критерії глобальності. Наукові підходи до трактування глобальних проблем. Місце глобальних проблем у системі глобалістики. Суспільно-географічні аспекти глобальних проблем. Роль Римського клубу, міжнародних організацій, закордонних і українських учених у дослідженні глобальних проблем. Критерії класифікації глобальних проблем. Еволюція наукових підходів до класифікації глобальних проблем.

Лекція 2. Тематика глобальних проблем людства у доповідях провідних учених світу

Історія еволюції та виникнення Римського клубу. Проекти “Світова динаміка” Дж. Форрестера і “Межі зростання” Д. Медоуза. П’ять головних тенденцій світового розвитку. Концепція “Обмеженого зростання і розвитку” в доповіді Е. Пестеля “За межами росту”. Проблематика людини в теоретичній і практичній діяльності Римського клубу. Тематика глобальних проблем людства у доповідях ПРООН.

Лекція 3. Глобальна демографічна проблема

Глобальна демографічна проблема та її місце в ієрархії глобальних проблем. Взаємозв’язок та взаємозалежність з іншими глобальними проблемами. Особливості демографічної глобалізації та її значення у формуванні глобальної демографічної проблеми. Суспільно-географічні аспекти глобальної демографічної проблеми в умовах глобалізації. Ступінь впливу різних чинників на світові демографічні тенденції.

Лекція 4. Глобальна проблема міграції населення і біженців

Сутність глобальної проблеми міграції населення і біженців. Глобалізація міграції населення і біженців на початку XXI ст. Взаємозв’язок та взаємозалежність з іншими глобальними проблемами. Суспільно-географічні аспекти глобальної проблеми міграції населення та біженців. Сучасні передумови міграції населення та вимушеного переміщення. Загрози та виклики перед суспільством виїзду / приїзду мігрантів / біженців.

Лекція 5. Глобальна проблема збереження здоров’я населення

Здоров’я населення планети як необхідна умова прогресу цивілізації на початку XXI ст. Суспільно-географічні аспекти проблеми здоров’я населення. Ступінь впливу різних чинників на формування здоров’я населення. Вплив науково-технічного прогресу на здоров’я людини та сферу охорони здоров’я. Індикатори та показники стану здоров’я населення країн світу. Методика обчислення стану здоров’я населення країн світу. Програма здоров’я ВООЗ і продовження життя людини в контексті глобальних проблем. Шляхи подолання сучасних тенденцій погіршення здоров’я населення світу.

Лекція 6. Глобальна сировинна проблема

Сутність та причини глобальної сировинної проблеми. Місце в ієрархії глобальних проблем. Взаємозв'язок з іншими глобальними проблемами. Роль непаливних мінеральних ресурсів у розвитку і прогресі людського суспільства. Проблема вичерпності мінеральних ресурсів. Історична, фізична, економічна, екологічна межі вичерпності мінеральних ресурсів. Прогнози щодо швидкого вичерпання мінеральних ресурсів у перших доповідях Римського клубу. Оптимістичні та песимістичні прогнози щодо оцінки запасів непаливних мінеральних ресурсів. Сировинна криза та її наслідки. Способи вирішення глобальної сировинної проблеми. Проблема раціонального ресурсоспоживання як один із напрямів вирішення глобальної сировинної проблеми.

Лекція 7. Глобальна енергетична проблема

Глобальна енергетична проблема та її роль у загостренні енергетичної ситуації у світі на початку XXI ст. Місце в ієрархії глобальних проблем. Суспільно-географічні аспекти глобальної енергетичної проблеми. Особливості географії запасів енергетичних ресурсів у світі. Традиційні й альтернативні джерела енергії. Рівень виробництва і споживання енергетичних ресурсів у глобальному і макрорегіональному вимірах. Головні підходи до гарантування енергетичної безпеки на глобальному рівні. Довготерміновий прогноз розвитку світової енергетики. Прогнозні сценарії розвитку світової енергетики МЕА. Місце України в глобальній енергетичній проблемі.

Лекція 8. Глобальна продовольча проблема

Сутність і причини глобальної продовольчої проблеми. Місце в ієрархії глобальних проблем. Взаємозв'язок і взаємозалежність з іншими глобальними проблемами. Суспільно-географічні аспекти продовольчої проблеми. Продовольча ситуація у світі упродовж XX ст. Ступінь впливу різних чинників на продовольчу ситуацію у світі на початку XXI ст. Продовольча безпека. Світова продовольча безпека. Національна продовольча безпека. Торгівля продовольчими товарами.

Лекція 9. Глобальна проблема формування нового світового порядку

Співвідношення понять: “міжнародний порядок”, “світовий порядок”, “новий світовий порядок”. Особливості актуального світового порядку. Глобальне управління. Наукові підходи до трактування категорії “глобальне управління” українських та закордонних учених. Суб'єкти глобального управління. Структура сучасної системи глобального управління. Напрями трансформації актуального світового порядку. Концепції нового світового порядку. “Саміт тисячоліття” ГА ООН та його вплив на створення моделей нового світового порядку.